

Jógvan Sundstein skrivur:

Kvotaskipan og av-talur millum lond

Hví heldur Mogens Lykketoft, at handilskvotur eru tað einasta rætta og at tær skulu bjarga øllum spyr Jógvan Sundstein, tingmaður í greinini. Hann heldur, at landsstýrið eigur at biðja um nýggjar samráðingar við danir.

Ein hin størsti politiski spurningurin í Føroyum í dag er, hvussuleiðis vit skipa fiskivinnubygnaðin, og serliga um hann skal broytast eftir uppskotinum um vinnuligan fiskiskap, sum liggur í tinginum í løtuni. Tað eru serliga tær so kallaðu »handilskvoturnar«, sum eru størsta kjak-evnið. Í álitinum frá bygnaðarnevndini verða hesar á donskum nevndar »individuelle, omsættelige fiskekvoter«.

Meginparturin av vinnuni er fmóti hesi skipan og meginparturin av politikar-unum eisini. Eisini er ein stórir partur av øðrum sakkunnleika ógvuliga ivasamur við hesa skipan. Hetta skuldi í sjálvum sær havt við sær, at ein slík

skipan og tilsvarandi lóg-gáva ikki – í hvussu so er ikki í skundi – varð gjøgn-umfórd.

Seinastu árinu eru nógv tiltøk sett í verk fyri at verja fiskastovnar, og nógv verður gjørt fyri at gagnnýta náttúrutilfeingið burðardyggt og optimalt. Bæði vinnan og myndugleikarnir eru varug við tað neyðuga í hesum, og eingin kann av røktum skuldseta føroyingar fyri – í øllum førum seinastu 4-6 árinu – at hava latið eyguni aftur fyri vandamál-inum viðvíkjandi náttúrutilfeinginum.

At so náttúruviðurskiptini hava verið okkum fmóti í nógur ár, er so ein onnur søga.

Tá ið vit sum land hava lænt nógvan pening uttan-

lands, og tá vit seinasta árið, og í nærmastu framtíð, broyta meginpartin av hesi skuld til ein debitor – landskassan – og ein kreditor – danska statskassan – er tað sjálvandi ikki lógið, at lánveitarin, danski staturn, vísir okkara inntøkumøguleikum, sum er fiskatilfeingin, størsta ans. Tað er heldur ikki at undrast yvir, at hesin problematikur verður tikin við í teim samráðingum um fíggar-liga hjálp, sum ferdar verða millum landsstýrið og donsku stjórnina.

Tað, sum er meira undunarvert, er, at danska stjórnin læsir seg so fast á eitt einstakt punkt í eini heildarloysn um føroyska fiskivinnu. Heildarloysnin skuldi gjarna fyri tað fyrsta

verið skilagði og harafturat havt møguleika fyri at virka eina tíð frameftir uttan at oyðileggja fyri komandi tillagingum, meðan menn-ingin fer fram. Men her er læst og fyribundið. Krøvini frá stjórnini eru: Seta tit ikki eina handilskvotaskipan í verk, so eru vit ikki við til at umfígga landskassans uttanlandsskuld. Tað at hendan skipan eftir øllum at døma tekur grundarlagið undan einari framtíðar menning og uppbyggjan av føroysku fiskivinnuni, og harvið eisini møguleikum um at rinda skuldina aftur, ger ongan mun í stóðtak-anini hjá donsku stjórnini. So vita vit tað.

Jú men, siga bæði stjórnin og okkara landsstýrismenn: Vit hava gjørt eina avtalu hin 12. oktober, og har stendur, at vit, landsstýrið átekur sær ta skyldu at seta kvotaskipanina í gildi frá 1. januar 1994. Hvør skal siga, Føroyar eru niðrun-dir-komnar, deyðadómurin er sagdur, nú vantar bara at eksekvera hann. Tit hava sjálvir undirskrivað hann. Gerið so væl.

Hví heldur Mogens Lykketoft, at handilskvotur eru tað einasta rætta og at tær skulu bjarga øllum. Hvussu vita hann og Jes Lunde, at eingin skilagður fiskivinnupolitikkur kann rekast í Føroyum uttan við hesi skipan? Hvør hevur sagt teimum tað? Jú, nakrir av limunum í bygnaðarnevndini, sum landsstýrið setti 26. februar, serliga helst tann danski limurin. Hvør annar tekur undir við skipanini? Jú, Thomas Arabo, men tað lýsir út av honum, at hansara megingrundgeving er, at hann skal hava latið tilfarið til Løgtingið áðrenn árið 1993 er farið, so er hann leysur av tí.

Spyrt tú Fiskimannafelagið, útróðrarfelagini, Skipara- og Navigatørfelagið, Reiðarafelagið, Trol- og Línufelagini, tæy fríu fiskavirkini á landi og nógv, nógv onnur, so fært tú onnur svar.

Bygnaðarnevndin var

sum sagt sett av landsstýr-inum hin 26. febr. 1993. Setningurin, sum hon fekk var hesin:

»Vit atliti til at gagnnýta náttúrutilfeingið optimalt og burðardyggt undir mark-naðarbúskapartreytum skal nevndin rokna út – fyri fleiri samansetingar av veiðiflot-anum, sum uppfylla hesar treytir – avleiðingarnar fyri:

1. Tjóðarúrðøkuna
2. Virkseimi og arbeiði á sjógv og landi
3. Møguleikar fyri virkseimi um alt landið
4. Inntøkur hjá útróðrar- og fiskimionnum
5. Inntøkur av arbeiðsfólki í fiskifidnaðinum
6. Avkast av fløgum í fiskavirki
7. Avkast av fløgum í fiskiskip
8. Avleiðingar fyri peninga- og fíggarstovnar.

Nevndin skal meta um avleiðingarnar bráðfeingis og yvir longri tíð.

Nevndin skal eisini hava atliti at tekniskum reguleringum av fiskiskapinum, sum longu eru í gildi (stongdar leiðir, legudagar, meskaviddir o.s.fr.)»

Nevndin læt frá sær álitid hin 1. juli 1993. Innihaldið var frágreiðingar um bak-støði og gongdina higartil, framskriving av veiðu, Aðrir møguleikar, Langtíðar-støðan, Nakað um tíðina 1994-1998 og síðani eitt grundað tilmæli frá nevndini. Sjálvandi eru tøl og upplýsingar í frágreiðingini, sum hava áhuga og eru av týðningi. Men ikki kann sig-

ast, at nevndin uppfyllti setningin, sum hon varð sett til at gera.

Í staðin kom hon til tað úrslit, at tað var óneyðugt at greina út alt um tjóðarúr-tøku, inntøkuviðurskipti, naðarbúskapartreytum skal nevndin rokna út – fyri fleiri samansetingar av veiðiflot-anum, sum uppfylla hesar treytir – avleiðingarnar fyri:

Á fundinum við stjórnina 31. januar og 1. februar 1993 segði landsstýrið, at tað ætlaði at fylgja tilmælinum frá bygnaðarnevndini, sum tá ikki var sett. Á tí fundinum viðgjördu vit fiskivinnubygnaðin og greiddu frá teim tilmælum, sum vóru framd, og sum ætlað var at fremja, m.a. eisini tann stóra niðurskurðin av fiskiflotanum, serliga av trolarunum. Orðið kvota-skipan – og enn minni handilskvotaskipan – varð ikki tikið upp á tungu.

Landsstýrið var tí ikki hin 12. oktober 1993 bundið av at skula seta í verk tilmælini frá bygnaðarnevndini, tí hon hevði í veruleikanum ikki viðgjørt tað, sum um-røtt var á fundinum 1. febru-ar 1993.

Men tá landsstýrið kortini bant seg tann 12. okt. 1993, og tingið síðani góðkendi hetta, er einki annað hjá landsstýrinum at gera enn at biðja um nýggjar samráð-ingar við donsku stjórnina – uttan saktligar grundgevingar – at seta nakað í verk, sum tarnar framtíðarmøguleik-unum hjá fiskivinnuni.

Jógvan Sundstein

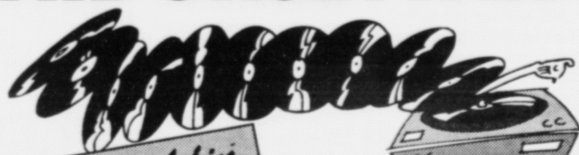
Au-pair genta

søkist til Íslands.

Áhugaðar biðjast ringja ella skriva til
Thorunn Sigurðardóttir
Stekkjaholt 1
355 Ólafsvík
Tlf. 009354361565
ella 009354361357 (føroysk)

ALLAR
ÚTSÖLUVØRUR
ENN MEIRA
NIDURSETTAR

Plátudeildin
 á loftinum

LM-handilin
 SMS - TLF. 11220 - BOKS 3100